

LLH
Landsforeningen for lesbiske,
homofile, bifile og transpersoner

BARNE-OG LIKESTILLINGSDEP	
Arkivkode:	323.00
Dato:	130909
Saksnr:	200901465-027

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Oslo, 4. august 2009

**Høringssvar på farskapsutvalgets utredning NOU 2009:5 Farskap og annen morskap.
Fastsettelse og endring av foreldreskap.**

LLH gratulerer farskapsutvalget med en grundig og god utredning av vanskelige spørsmål.

Avveining av de voksnes, barnets og samfunnets interesser må være grunnlaget for et regelverk på dette feltet, og LLH støtter utvalget i at barnets beste, både på kort og på lang sikt, må veie svært tungt. LLH er, i likhet med utvalget, opptatt av at alle barn i den grad det er mulig skal ha to foreldre allerede fra fødselen. Slik det er i dag må barn unnfanget gjennom assistert befruktning stebarnsadopteres hvis det er gjort av et lesbisk par med ukjent donor, mens dette ikke er tilfelle for heterofile. For å gi flest mulig barn to foreldre allerede fra fødselen støtter derfor LLH utvalgets vurdering om å gi også lesbiske par som får barn med ukjent donor muligheten for medmorskap fra fødselen.

Samtidig kan vi se at andre viktige samfunnsmessige hensyn, som kampen mot menneskehandel, kan gjøre det vanskelig å gjennomføre noe helt tilsvarende i forhold til barn født av surrogatmødre i utlandet. For disse mener LLH det er særlig viktig at den rettslige situasjonen omkring barnet blir avklart så tidlig som mulig, og at norske myndigheter derfor anerkjenner foreldreskap etter andre lands lov. Det er svært uheldig når de som regnes som foreldre etter ett lands rett ikke gjør det etter norsk rett, og det skal foreligge svært gode grunner for ikke å anerkjenne foreldreskapet, jfr prinsippet om ordre public i internasjonal privatrett. LLH støtter utvalget i at det er viktig å legge inn en sikkerhetsventil i forhold til handel med barn, samtidig må det sikres at denne blir gjennomført på en god måte som i minst mulig grad blir en belastning for barn og foreldre. Barnelovens § 85 ivaretar disse kryssende hensynene på en god måte gjennom å direkte anerkjenne foreldreskap som fremgår direkte av det fremmede landets lov. Når foreldreskapet ikke fremgår direkte av loven, men for eksempel er fastsatt ved dom, skal norske myndigheter som hovedregel godkjenne foreldreskapet, men det må foretas en konkret helhetsvurdering i det enkelte tilfelle. LLH er enige i at det er behov for en avklaring av rettstilstanden. For eksempel er det svært varierende praksis hos folkeregisteret når det gjelder anerkjennelse av foreldrestatus når man har fått barn gjennom surrogasi, og vi har fått opplyst at homofile i en rekke tilfeller må gjennom andre prosedyrer enn heterofile par i samme situasjon.

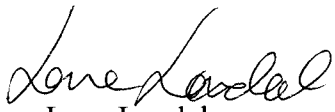
Når farskapsutvalget legger til grunn at surrogatmor skal samtykke til en overføring av foreldreskap og at surrogatfedrene uten problemer kan oppgi hennes identitet, medfører dette i en rekke tilfeller ikke riktighet. I USA er det vanlig å legge inn en klausul i avtalen mellom surrogatmor og de blivende juridiske foreldrene at disse kan bli erstatningspliktige dersom de oppgir surrogatmorens identitet. Dette er for å sikre surrogatmoren mot å kunne bli gjort

juridisk ansvarlig for barnet. Det er trolig ikke umulig å tilpasse kontrakten etter norsk rett, med krav om morens samtykke til stebarnsadoptsjon etter to måneder, men dette forutsetter svært gode kunnskaper hos den enkelte, så problemet vil etter all sannsynlighet oppstå.

Dermed vil den løsningen utvalget legger opp til i praksis ofte bli vanskelig å gjennomføre og medføre et økt konfliktnivå mellom statlige myndigheter og foreldrene. Det er derfor, etter vårt syn, usikkert om utvalgets løsning vil ivareta både barnets og surrogatmorens beste på best mulig måte. LLH støtter derfor ikke utvalgets forslag om ny § 86. Samtidig mener vi det er positivt å avklare rettstilstanden, men dette bør skje på grunnlag av bedre kunnskap om de faktiske forhold. Vi ber derfor om at de faktiske omstendigheter omkring surrogasi, deriblant rettsforholdene i landene der dette praktiseres, utredes grundigere for å finne en bedre måte å regulere dette på.

LLH støtter forslaget om å overføre anerkjennelsesmyndigheten til folkeregistermyndighetene, da dette etter vårt syn kan bidra til å samle kompetansen der det er viktigst at den er, slik at både barnets beste og likebehandling av homofile og heterofile par sikres i størst mulig grad. LLH støtter også farskapsutvalgets øvrige konklusjoner. Det er tydelig at utvalget har vektlagt at homofile og heterofile foreldre skal likestilles, slik at barna deres har de samme rettighetene så langt det er mulig, og det setter vi stor pris på.

Karen Pinholt (sign.)
Leder

Lene Løvdal
Juridisk rådgiver